

Bohoslužby v Javorníku 15.března 2015

J 3,14-21

Milé sestry, milí bratři, hned na počátku Ježíšovy činnosti za ním přišel jeden člověk, jmenoval se Nikodém, byl farizeus a člen židovské rady. Zaujalo ho už těch pár činů, které Ježíš vykonal a toužil se dozvědět něco víc. A tak v rozhovoru s ním Ježíš odhaluje poměrně zásadní věci svého působení. Mluví o novém narození, mluví také o tom, z čeho toto nové narození vyvěrá. Z této Ježíšovy rozmluvy pochází i oddíl, který máme dnes před sebou.

Zazní v něm jistě velmi známý text o tom, jak Bůh miloval svět, že právě svého Syna učinil prostředníkem lidské spásy. Avšak nezní zde jenom příjemné věci. Ježíš v rozhovoru s Nikodémem připomíná i skutečnost, že tato spása není automaticky všemi přijata. Může se nám to zdát skoro nemyslitelné, ale je tomu tak, že ani takto veliký čin Boží lásky nedokáže pohnout se všemi. A tak se zvěst o tom, jak Bůh svět miluje, že dává jako Spasitele svého Syna, stane nástrojem určitého soudu. Rozdělí svět na ty, kdo uvěří a kdo neuvěří. Kdo věří, nebude souzen, kdo nevěří, již je odsouzen. A soud je v tom, že sice přišlo světlo, ale lidé si zamilovali více tmu. Je to neuvěřitelné, ale skutečně tak tomu je.

Postní čas, který prožíváme jako dobu přípravy k velikonočním, klade tento text ještě do jiného světla. Můžeme v něm vidět výzvu k našim životům, abychom přemýšleli, jak je to s námi a láskou ke světlu či tmě. Na kterou stranu zde patříme? Je jasné, že bychom asi rádi byli na straně světla, ale ne vždy to musí být jasné. Vždyť v našich životech je mnoho událostí, činů, skutků, které se nedají označit jako dobré. Stále vyznáváme, že jsme lidmi hříšnými, že slabost vládne našemu duchu, našemu tělu. Dost možná je to zde napsáno velice přísně. Kdo dělá něco špatného, nenávidí světlo a nepřichází ani ke světlu. Vždyť přeci něco špatného se najde v každém lidském životě. Nikdo není dokonalý, nikdo není bez hříchu, jak píše apoštol Pavel. Hřích má mnoho podob a stačí skutečně velmi málo, aby člověk do jeho vlivu upadl. Porušení jediného přikázání znamená porušení celého Zákona. Není tedy malých a velkých hříchů, malých a velkých provinění.

Kdybychom celou věc pojali tímto způsobem, pak by to asi bylo velice temné. Jaká by byla naděje? Vždyť sami vidíme, že pokud se počítá jakékoliv přestoupení, jsme bez šance. Můžeme nad svými životy přemítat, jak chceme, avšak nedojdeme uspokojivého závěru.

Dojdeme k tomu, že konáme i špatné věci, ale co dál? Opravdu je to tak beznadějně? Naštěstí pro nás, je celá věc postavena v tom Janovi trochu jinak. Tím základním měřítkem je víra v Ježíše jako Syna Božího. Důraz textu není na zlých skutcích ale na lásce, na tom, kam přiložíme své srdce. Právě v tomto je text novinkou i pro samotného Nikodéma. Jeho dosavadní zkušenost se pohybovala v mezích, o kterých jsem před chvílí mluvil. Přemýšlí o sobě a zjišťuje, že není dobrý, ale je hříšník. Ačkoliv se snaží žít podle Zákona, ačkoliv respektuje všechna doporučení tradice, přesto je hříšník. I přes horlivost a úctu, kterou k Zákonu i jeho původci má, je jen otázka času, kdy něco opomene, něco nedotáhne a bude mít hřích. Tím pádem padne mezi ty, kdo milují tmu a nenávidí světlo. To je představa pro farizea dost nepříjemná, ale pokud se na svůj život podívá opravdu upřímně, dopadne to tak. Proto je osvobodivé zjištění, že věci se mají ještě trochu jinak. Není měřítkem horlivost v činech, ale horlivost ve víře.

Když vidíme, že tím prvním důležitým krokem je víra, pak se dá i docela pochopit, proč Ježíš mluví o těch, kteří propadnou soudu. Je někdy těžké být zaměřen jen na víru. Právě Nikodém jako farizeus si to musel silně uvědomit, když tato Ježíšova slova slyšel. Vždyť ve chvíli, kdy člověk pro sebe vymyslí dokonalý systém, který ho činí spravedlivým, který mu zajišťuje téměř bezhříšnost, proč by se měl opírat o nějakou víru? Člověk vědom si své síly, spoléhající na svou vlastní cestu ospravedlnění před Bohem, ten zkrátka nevidí důvod a potřebu něco měnit, místo svého systému spoléhat na dílo Božího Syna. Vždyť systém dobře funguje, je na něj zvyklý, cítí se v něm dobře. Víra v Božího Syna je oproti tomu docela krok do nejistoty. Jakým způsobem právě tato víra může člověka ospravedlnit? Jak ho ochrání před hříchem? V tom systému spravedlnosti ze Zákona to je dané jasně. Je definováno, kterým jednáním se člověk Bohu líbí a kterým ne. Má tak v ruce něco jasně daného a tak ví, jak dojde ospravedlnění? Dojde? V tom je ten zádrhel. Ospravedlnění není věc daná automaticky. Bůh přeci nefunguje jako automat, který na základě toho, že je člověk hodný, se k němu sklání v dobrotě a požehnání, a když zlobí, tak ho potrestá. Už na stránkách starého Zákona jsme mohli číst, že Bůh takto automaticky, striktně prostě nejednal. Třeba ta záležitost s pádem Jeruzaléma. Dlouho Boží milost vyčkávala, než přišel trest za hříchy lidu. A když přišel, bylo to jen chvilkové, Bůh se opět smíloval a dal lidem možnost začít znovu od začátku. Ospravedlnění člověka je v rukou Božích, on určuje pravidla, podle kterých se bude dít. Proto se stává důležitým mezníkem cesty k životu víra v Ježíše Krista. Spolehnutí na něj má jeden důležitý účinek. Kdo věří, nebude souzen. To znamená, že jeho hříchy, jeho činy, se nedostanou vůbec na váhu toho, je-li člověk dobrý či nikoliv. Nehodnotí se podle toho, co kdy spáchal, ale jak se ke svým činům postavil. To je právě ten důležitý předěl. Na druhou stranu, kdo nevěří je již odsouzen. Ten soud je právě v tom, že se bude za své činy sám zodpovídat. Na misku vah je-li nebo není-li hoden ospravedlnění se položí vše, co člověk udělal. A stačí opravdu malý hřích a je to hotové. Člověk nemá před Bohem šanci obstát. Proto jsou další Ježíšova slova poměrně tvrdá. Ale s tím právě musí člověk počítat, když se chce před Bohem hájit sám. Oč se vlastně chce opřít? Z čeho vycházet při své obhajobě? Nemá nic, co by položil na misku vah, aby ji provázel směrem k životu.

Klíčem k životu je tedy víra. Právě o tom smíme v době přípravy na velikonoce rozjímát. Nikoliv

o tom, jak moc jsme nakloněni k dobrému či zlému. Rozjímat můžeme o tom, jak moc jsme nakloněni tomu věřit v Ježíše jako Syna Božího, věřit, že jeho oběť je dostatečná pro naše ospravedlnění. Vidíme zde, že Božím vyjádřením postoje k člověku je láska. Miluje své stvoření, miluje každého člověka, který je součástí jeho světa. Miluje natolik, že sám raději ztrácí, trpí bolest. Vždyť za tento svět dává svého Syna. A ten se tomu nebrání, ale dobrovolně svou oběť podstupuje. Právě takto se může stát to naše ospravedlnění. Přemýšlejme tak nikoliv o sobě, o svých zásluhách a výkonech. Přemýšlejme právě o Ježíši a jeho cestě, o tom, čemu nás učí, o tom, proč za nás umírá. Jeho kříž se jeví jako veliká potupa, ale pro nás je tato potupa osvobozením. Lze tedy jen tak odmítnout tuto cestu k životu?

Pro Nikodéma je takovýto postoj Boží něčím naprosto novým a tak nečekaným, že je těžké to přijmout. Nicméně později je Nikodém ten, který spolu s Josefem z Arimatie klade Ježíšovo tělo do hrobu. Ve chvíli, kdy všichni učedníci utíkají pryč, kdy se bojí sami o sebe, aby náhodou nebyly odsouzeni spolu s Ježíšem, Nikodém se ho ujímá a prokazuje mu poslední poctu. Dost možná slova, která slyšel ve svém nočním rozhovoru s Ježíšem mu dodala odvalu, aby pochopil, co Ježíšův kříž znamená i pro jeho život. Není to cesta do záhuby, ale k životu. Proč se tedy má něčeho bát? Je to takové osvobodivé poznání. Zatímco při spoléhání na své činy musí stále myslet na to, co dělá, myslet na to, jak to působí a tak podobně, osvobozen Ježíšovým křížem, už takové starosti nemá. Slouží-li Ježíši, byť i takovýmto zvláštním způsobem, je na dobré cestě. Milosrdenství, úcta ke druhému člověku, to je mnohem víc než pravidla toho, co se dělat může a nemůže, s kým se může či nemůže bavit a setkávat.

Spolehnout se na Ježíše znamená přijmout do svého života Boží lásku. A ta je na člověku vždycky poznat. Tím také Ježíš končí svůj rozhovor s Nikodémem. Kdo činí pravdu, tedy kdo činí podle Ježíšova vzoru, ukazuje nikoliv na sebe, ale k Bohu. Víra v Ježíše je také spojena s dobrými skutky, avšak rozdíl je právě v tom, že se tyto skutky dějí v Bohu, dějí se z jeho síly, ze jeho popudu. Tím člověk definitivně odvádí pozornost od sebe, od svých skutků, své dokonalosti a ukazuje k Bohu a tomu, že právě jeho působení je to, co přináší život a pokoj Božímu lidu. Toto smíme přijímat i do svých životů. Boží dílo se může díť skrze nás jen tehdy, když se na Boha spolehneme a necháme jej působit. Boží láska k tomuto světu je veliká, je větší než náš hřích, větší než naše snaha prosadit sebe a své činy, ať se sebelepším úmyslem. Proto mějme na mysli, abychom hledali, jak pustit Ježíše do svého života a dovolit mu, abychom se jeho Duchem znovu narodili a spatřili tak v plné slávě jeho království.

Pane Ježíši, jsi pro nás cestou k životu, jsi tím, který nám dává zaslíbení spásy, vedeš nás k tomu, abychom se nově narodili jako tvůj lid. Prosíme o to, aby i po nás byl tvůj kříž posilou k činům lásky a milosrdenství.

neděle 15.března 2015

Napsal uživatel Vlastislav Stejskal
Čtvrtek, 04 Červen 2015 11:04 -

Amen.